

In Memoriam C. van der Starre *Rinse Wassenaar*

Half januari werd bekend dat op 1 januari 1998 te Reeuwijk de heer Cornelis van der Starre was overleden. Cor van der Starre was niet zomaar iemand! Gedurende wel heel veel jaren heeft hij aan het ringwerk en ook aan het onderzoek met behulp van ringwerk, belangrijke bijdragen geleverd. Geboren op 1 september 1908, in wat toen nog gewoon Sluipwijk mocht heten, is Van der Starre door natuur omringd opgegroeid en al jong met het oogsten van vissen en vogels vertrouwd geraakt. De originele opgaven ("Ringproeven met in het wild levende vogels") die de ringers van voor de oorlog aan 'Den Directeur' van de toen in 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden gevestigde ringcentrale zonden, bieden voor deze terugblik veel kostelijk materiaal. De eerste ringlijst van de jonge Van der Starre bevatte o.m. musch (nestjong) Reeuwijk 16 Mei 1929, rietgorzen, spreeuwen en één gierzwaluw (oud) op 21 juni. Maar ook, en dat is een soort waarvan we er later veel tegengekomen zijn: woudaap (nestjong) 4 stuks op 24 juni 1929.

Nog boeiender eigenlijk zijn de brieven die met grote regelmaat richting Leiden gingen. Op 16 juli.1931: "... 3 ringlijsten van in totaal 113 door mij geringde vogels. Verder ringno. 71167 ; deze gierzwaluw is op 18 juni door een kat van mijn oom op hetzelfde dak, waar ik hem ringde, gedood. En verder 71168; van deze vond ik echter alleen het geraamte en kan ik dus, tot mijn spijt, niet zeggen wanneer deze vogel dood gegaan is. En hebt U al iets uit Estland vernomen over de meeuw? Krijgen de medewerkers weer een boekje met de teruggemelde ringen ?" Het was een druk seizoen, op 29 augustus valt te lezen: "... op 19 Juli door mij op ongeveer 100 m afstand van de ringplaats terug gevangen en weer in vrijheid gesteld woudaap, ringnummer 87413." En, met de ringen erbij geplakt: aalscholvers, beide op 28 augustus op de plassen geschoten; de ringen bracht men mij. Gaarne vernam ik van U waar en ..."

"Ook gaarne inl. over het volgende. Mijn plan is dezen winter met slagkooi en lokvogel en met een groot net te trachten veel vogels te vangen .. enz. Daar het echter verboden is de vogels zoo te vangen (*althans in Reeuwijk, want daar werd zóveel gestroopt dat Vogelbescherming een motor voor de rijksveldwachter zijn roeiboot betaalde. Zie ook Ardea 32:264 e.v., RW*), wilde ik U vragen, of U er soms voor kan zorgen, dat ik een vergunning krijg. Volgens art.16 der Vogelwet (*die van 1912, RW*) kan voor een wetenschappelijk doel vergunning verleend worden, om beschermde vogels te vangen ..enz., zoodat ik van mening ben, dat ik hiervoor wel een vergunning kan krijgen. U begrijpt wel, dat ik het vervelend zou vinden, wanneer ik zonder een vergunning, vogels zou vangen en hierdoor een bekeuring opliep. Wanneer U hiervoor niet kan zorgen, kunt U mij misschien een aanbevelingsbrief verschaffen ?" Op 20

oktober 1931, zoals gewoonlijk weer keurig getypt meldt de jonge medewerker dat helaas ring 0726, een winterkoning op 19 okt. tot zijn spijt dood in zijn slagkooi zat, op een afstand van 200 m van de plaats van ringen. Hij stelde een stel geringde Koolmezen weer in vrijheid, uiteraard met volledige vermelding van alle gegevens (Cor was nl. een bijzonder zorgvuldig administrateur), vraagt om 100 nieuwe ringen voor kleine zangvogels, "meezen enz." En, licht bezorgd, informeert hij: "... soms al iets gehoord van Den Minister over een vergunning; ik heb mijn request 29 sept. ingediend, maar..." En ook, en dat herkennen alle ringers maar al te goed: "P.S., Hebt U soms nog terugmeldingen van door mij geringde vogels ontvangen?" Er vallen nog pagina's te vullen met al die gegevens en anecdotes: over huisarts Batelaan te Reeuwijk die zo veel medewerking verleent, "want hij vangt zeer veel vogels voor mij". Over de 'schollebaars' - hier weer even onder de oude naam - (nestjongen) van Lekkerkerk van seizoen 1932, over de fuut 'half volwassen' (de Euring leeftijdscodes kwamen pas in 1963) over (nestjong) koekoek 116701 en dat van 18 juli. We vergeten de 'privacy' even, op 29 juni was de jonge ringer, zo tussen de Reeuwijkse dieren door, even bij de boeren-zwaluw-jongen te Haastrecht. Maar daarna weer volop tal van soorten kleine pietjes (w.o. grauwe vliegenvanger, sijs, barmsijs) en ook groter spul als 'Boschduif', steenuil en die beroemde woudapen.

Even zo maar wat cijfers dan, uit de Specificatie 1938: Zomertaling 1, Woudaap 58, Tortelduif 9, Groote Stern 92, Vischdiefje 35, Zwarte Stern 42, Boerenzwaluw 229, Groote Karakiet 56, Spotvogel 25, Bastaardnachttegaal 4 en tenslotte Kievit 680. Kievit! Ja, natuurlijk, dat was Cor's grootste, hoe zeg je dat: wapenfeit. Alle eerbied voor deze vervolmaker van 'het kieviten'! H. Klomp, H. N. Kluijver, vele anderen leerden van Van der Starre, velen hielpen mee, vele waardevolle gegevens werden zo verzameld. Onlangs nog zei een wat alleen werkende ringer, dat als een ringer overlijdt, zo veel ervaring verdwijnt. Gelukkig is dat voor het 'Kievitenringstation Reeuwijk' niet het geval. De bezoekers staken veel op, en de verslagen in Limosa en Ardea bevatten ook veel kennis waar de huidige ringers weer uit kunnen putten. (Het fixeren van de grote slagpennen van tamme lokkers met een touwtje; je vangeiland versmallen tot de maat van je slagnet; tips genoeg). Na de wat moeizame start voorjaar 1938 met één scholekster (!) ging het ook steeds beter met honderden volgroeide dieren per voorjaar en herfst. (1939: 900 & 100; 1941: 478 & 429; maximum 1938-1942: 154 per vangdag; max. slag met de netten van 20 meter: 47 exemplaren!). Op 7 dec. 1938 worden 3 verzoekschriften voor de vogelvangst aan de Burgemeester gemeld, met de vraag om een aanbeveling door de Museum Directeur. Thans 480 geringd we gaan door met hopelijk een klein bedragje van het Museum voor 'dien kieviter'. Mijn ouders betalen hem ook wat, we gaan belangeloos mee met de vangst (mijn vader 14 dagen aaneen; ik in mijn vrije tijd) dan kunnen we weer een hele partij vangen.

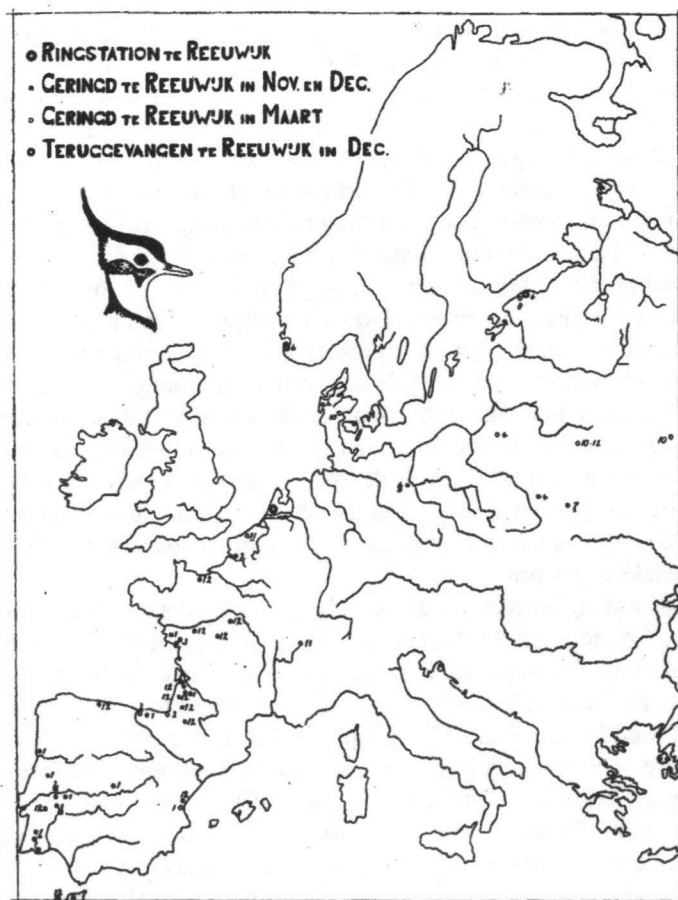

Fig. 2. Plaatsen in het buitenland waar te Reeuwijk gevangen Kievitzen zijn gevonden.

Na de oorlog nam dit ringwerk opnieuw een hoge vlucht met een totaal van ruim 13.000 stuks. En, hoewel we dat allemaal hier nu overslaan (dat Cor van der Starre het zelf wel secuur bijhield: die exact 100.912 vogels die hij met de zijnen van 10-4-1929 tot en met 1988 ringde, dat wil men wel geloven). Maar, dat fraaie kaartje uit die beginperiode (zie Publikatie nr. 17 van de St. Vogeltrekstation Texel in Ardea 32(1943) dat nu moge hier dienen als herinnering aan een bijzonder ringer te Reeuwijk, een ringer die aan de wieg van dit boeiende en zo rijke deel van ons Nederlandse ringwerk heeft gestaan.

adres: Rinse Wassenaar, p/a Ringcentrale